HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

20 decembrie 2017*

„Trimitere preliminară – Energie – Sectorul gazelor naturale – Securitatea aprovizionării cu gaze naturale – Regulamentul (UE) nr. 994/2010 – Obligația întreprinderilor din sectorul gazelor naturale de a lua măsurile care vizează asigurarea aprovizionării cu gaze a consumatorilor protejați – Articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 – Noțiunea «consumatori protejați» – Articolul 8 alineatul (2) – Obligație suplimentară – Articolul 8 alineatul (5) – Posibilitatea întreprinderilor din sectorul gazelor naturale de a își îndeplini obligația la nivel regional sau la nivelul Uniunii – Reglementare națională care impune furnizorilor de gaze o obligație suplimentară de depozitare a gazelor al cărei domeniu de aplicare include consumatori care nu figurează printre consumatorii protejați în sensul Regulamentului nr. 994/2010 – Obligație care trebuie îndeplinită, în ceea ce privește 80 % din gazele depozitate, pe teritoriul statului membru în cauză”

În cauza C-226/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Conseil d'État (Consiliul de Stat, Franța), prin decizia din 15 aprilie 2016, primită de Curte la 22 aprilie 2016, în procedura

Eni SpA,

Eni Gas & Power France SA,

Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz)

împotriva

Premier ministre,

Ministre de l'Environnement, de l'Énergie et de la Mer,

cu participarea

Storengy,

Total Infrastructures Gaz France (TIGF),

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul J. L. da Cruz Vilaça, președinte de cameră, domnii E. Levits și A. Borg Barthet (raportor), doamna M. Berger și domnul F. Biltgen, judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,

* Limba de procedură: franceza.

grefier: doamna V. Giacobbo-Peyronnel, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 16 martie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Eni SpA și Eni Gas & Power France SA, de C. Lefort, de M. Dantin și de A. Soloshchenkov, avocats;

– pentru Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz), de N. Autet și de G. Marson, avocats;

– pentru Storengy și Total Infrastructures Gaz France (TIGF), de C. Le Bihan-Graf și de L. Rosenblieh, avocates;

– pentru guvernul francez, de D. Colas, de R. Coesme, de S. Horrenberger și de A. Daly, în calitate de agenți;

– pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, de M. Rzotkiewicz și de K. Rudzińska, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de M. Patakia și de O. Beynet, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 26 iulie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 8 alineatele (2) și (5) din Regulamentul (UE) nr. 994/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale și de abrogare a Directivei 2004/67/CE a Consiliului (JO 2010, L 295, p. 1).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Eni SpA și Eni Gas & Power France SA (denumite în continuare, împreună, „Eni”), precum și Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz), pe de o parte, și Premier ministre (Prim-ministrul, Franța) și ministre de l’Environnement, de l’Énergie et de la Mer (ministrul mediului, energiei și mării, Franța), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea décret nº 2014-328 du 12 mars 2014 modifiant le décret nº 2006-1034 du 21 août 2006 relatif à l’accès aux stockages souterrains de gaz naturel (Decretul nr. 2014-328 din 12 martie 2014 de modificare a Decretului nr. 2006-1034 din 21 august 2006 privind accesul la depozitele subterane de gaze naturale) (JORF din 14 martie 2014, p. 5283, denumit în continuare „Decretul nr. 2014-328”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Potrivit considerentelor (5), (9) și (10) ale Regulamentului nr. 994/2010:

„(5) Cu toate acestea, în cadrul măsurilor actuale privind securitatea aprovizionării cu gaze care au fost luate la nivelul Uniunii, statele membre beneficiază încă de o marjă largă de manevră în ceea ce privește alegerea măsurilor. În cazul în care securitatea aprovizionării unui stat membru este amenințată, există un risc evident ca măsurile elaborate unilateral de statul membru respectiv să compromită buna funcționare a pieței interne a gazelor și aprovizionarea cu gaze a consumatorilor. Realitatea acestui risc a fost demonstrată de evenimentele recente. Pentru a permite pieței interne a gazelor să funcționeze chiar și în cazul unui deficit de aprovizionare, se impune un răspuns coordonat și solidar în fața crizelor de aprovizionare, atât în termeni de acțiune preventivă, cât și în ceea ce privește reacția la întreruperile efective în aprovizionare.

[…]

(9) O întrerupere majoră a aprovizionării cu gaze a Uniunii poate afecta toate statele membre, Uniunea Europeană în ansamblul ei, precum și părțile contractante la Tratatul de instituire a Comunității Energiei, semnat la Atena la 25 octombrie 2005 [(JO 2006, L 198, p. 18, Ediție specială, 01/vol. 6, p. 140)]. De asemenea, aceasta poate avea consecințe economice grave asupra economiei Uniunii. În mod similar, întreruperea aprovizionării cu gaze poate avea repercusiuni sociale grave, în special asupra grupurilor vulnerabile de consumatori.

(10) Anumiți consumatori, inclusiv, printre alții, consumatorii casnici și cei care furnizează servicii sociale esențiale, precum asistența medicală sau îngrijirea copiilor, activități educative și alte servicii sociale și de binefacere, precum și servicii indispensabile pentru funcționarea unui stat membru, sunt deosebit de vulnerabili și ar putea necesita protecție. O definiție largă a unor astfel de consumatori protejați nu ar trebui să intre în conflict cu mecanismele europene de solidaritate.”

4 Articolul 2 al doilea paragraf din acest regulament prevede:

„[…] se aplică următoarele definiții:

1. «consumatori protejați» înseamnă toți consumatorii casnici racordați la o rețea de distribuție a gazelor și, în plus, în cazul în care statul membru respectiv decide astfel, mai pot cuprinde:
   (a) întreprinderile mici și mijlocii, cu condiția ca acestea să fie racordate la o rețea de distribuție a gazelor, și serviciile sociale esențiale, cu condiția ca acestea să fie racordate la o rețea de distribuție sau de transport de gaze și ca toți acești consumatori suplimentari să nu reprezinte mai mult de 20 % din consumul total de gaze, și/sau
   (b) instalații de termoficare, în măsura în care furnizează energie consumatorilor casnici și consumatorilor menționați la litera (a), cu condiția ca aceste instalații să nu poată funcționa cu alți combustibili și să fie conectate la o rețea de distribuție sau de transport de gaze.

[…]”

5 Articolul 3 alineatul (6) din regulamentul menționat prevede:

„Măsurile de asigurare a securității aprovizionării conținute în planurile de acțiune preventive și în planurile de urgență sunt clar definite, transparente, proporționale, nediscriminatorii și verificabile, nu denaturează în mod nejustificat concurența sau funcționarea eficace a pieței interne a gazelor și nu pun în pericol securitatea aprovizionării cu gaze a celorlalte state membre sau a Uniunii în ansamblul său."

6 Potrivit articolului 8 din același regulament, intitulat „Standardul de aprovizionare":

„(1) Autoritatea competentă solicită anumitor întreprinderi din sectorul gazelor pe care le identifică să ia măsurile care vizează asigurarea aprovizionării cu gaze a consumatorilor protejați din statul membru în următoare cazuri:

(a) temperaturi extreme pentru o perioadă de vârf de șapte zile, constatate statistic o dată la 20 de ani;

(b) orice perioadă de cel puțin 30 de zile în care cererea de gaze este excepțional de mare, constatată statistic o dată la 20 de ani, și

(c) o perioadă de cel puțin 30 de zile în cazul afectării infrastructurii unice principale de gaze în condiții de iarnă normale.

Autoritatea competentă identifică întreprinderile din sectorul gazelor naturale menționate la primul paragraf până la 3 iunie 2012.

(2) Orice standard privind suplimentarea ofertei pe o perioadă mai mare de 30 de zile în cazul perioadelor menționate la alineatul (1) literele (b) și (c) sau orice obligație suplimentară impusă din motive de securitate a aprovizionării cu gaze bazată pe evaluarea riscurilor menționată la articolul 9 se reflectă în planul de acțiune preventiv și:

(a) respectă articolul 3 alineatul (6);

(b) nu denaturează în mod nejustificat concurența sau buna funcționare a pieței interne a gazelor;

(c) nu are un efect negativ asupra capacității altui stat membru de a asigura aprovizionarea consumatorilor protejați în conformitate cu prezentul articol într-o situație de urgență la nivel național, regional sau la nivelul Uniunii și

(d) respectă criteriile specificate la articolul 11 alineatul (5) într-o situație de urgență la nivel regional sau la nivelul Uniunii.

În spiritul solidarității, autoritatea competentă identifică în planul de acțiune preventiv și în planul de urgență modalitatea de reducere temporară a oricărui standard privind suplimentarea ofertei sau a oricărei obligații suplimentare impuse întreprinderilor din sectorul gazelor naturale într-o situație de urgență la nivel regional sau la nivelul Uniunii.

(3) Ulterior perioadelor stabilite de autoritatea competentă în conformitate cu alineatele (1) și (2) sau în condiții mai dificile decât cele prevăzute la alineatul (1), autoritatea competentă și întreprinderile din sectorul gazelor naturale depun eforturi pentru a menține, cât de mult posibil, aprovizionarea cu gaze, în special pentru consumatorii protejați.

(4) Obligațiile impuse întreprinderilor din sectorul gazelor pentru respectarea standardelor de aprovizionare prevăzute la prezentul articol sunt nediscriminatorii și nu impun sarcini nejustificate întreprinderilor în cauză.

(5) Întreprinderile din sectorul gazelor naturale pot îndeplini obligațiile care le revin la nivel regional sau la nivelul Uniunii, după caz. Autoritatea competentă nu impune respectarea standardelor stabilite în prezentul articol pe baza unor infrastructuri localizate în exclusivitate pe teritoriul său.

(6) Autoritatea competentă se asigură că stabilirea condițiilor de aprovizionare a consumatorilor protejați nu aduce niciun prejudiciu bunei funcționări a pieței interne a gazelor și că prețul acestei aprovizionări respectă valoarea de piață a gazelor furnizate."

7 Articolul 11 din Regulamentul nr. 994/2010, referitor la răspunsurile în cazul situației de urgență la nivel regional și la nivelul Uniunii, prevede la alineatul (5):

„Statele membre și, în special, autoritățile competente garantează că:

(a) nu se introduc niciodată măsuri de restricționare a fluxului de gaze din piața internă, în special a fluxului de gaze către piețele afectate;

(b) nu se introduce nicio măsură care poate pune în pericol în mod grav situația aprovizionării cu gaze în alt stat membru și

(c) accesul transfrontalier la infrastructură în conformitate cu [Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005 (JO 2009, L 211, p. 36)] este menținut atât cât este posibil din punct de vedere tehnic și în condiții de siguranță, în conformitate cu planul de urgență."

Dreptul francez

8 În Franța, depozitarea de gaze naturale este reglementată prin dispozițiile articolelor L. 421-1-L. 421-16 din code de l'énergie (Codul energiei). Aceste dispoziții organizează accesul la depozitele de gaze naturale în cadrul obligațiilor de serviciu public care revin furnizorilor, pentru a garanta continuitatea aprovizionării cu gaze naturale, chiar și în situații extreme.

9 Potrivit articolului L. 421-3 din acest cod:

„Depozitele de gaze naturale permit să se asigure cu prioritate:

1° buna funcționare și echilibrarea rețelelor racordate la depozitele subterane de gaze naturale;

2° satisfacerea directă sau indirectă a nevoilor consumatorilor casnici și ale altor consumatori care nu au acceptat prin contract o furnizare care poate fi întreruptă sau care asigură misiuni de interes general;

3° respectarea celorlalte obligații de serviciu public prevăzute la articolul L. 121-32."

10 Articolul L. 421-4 primul paragraf din codul menționat prevede:

„Fiecare furnizor are obligația de a deține în Franța, la data de 31 octombrie a fiecărui an, în mod direct sau indirect prin intermediul unui mandatar, depozite de gaze naturale suficiente, ținând seama de celelalte instrumente de modulare ale sale, pentru a-și îndeplini, în perioada cuprinsă între 1 noiembrie și 31 martie, obligațiile contractuale de alimentare directă sau indirectă a consumatorilor menționați la punctul 3 al articolului L. 421-3 […]”

11 Potrivit articolului L. 421-7 din Codul energiei, un decret al Conseil d'État (Consiliul de Stat) stabilește condițiile și modalitățile de aplicare printre altele ale articolului L. 421-4 din codul menționat.

12 Décret nº 2006-1034 du 21 août 2006 relatif à l'accès aux stockages souterrains de gaz naturel (Decretul nr. 2006-1034 din 21 august 2006 privind accesul la depozitele subterane de gaze naturale) (JORF din 23 august 2006, p. 12370, denumit în continuare „Decretul nr. 2006-1034”), adoptat în temeiul articolului L. 421-7 din Codul energiei, precizează condițiile în care se organizează accesul la depozitele de gaze naturale. Din decizia de trimitere reiese că acest decret prevede, pe de o parte, atribuirea fiecărui furnizor de gaze naturale a unor drepturi de acces la capacitățile de depozitare sau „drepturi de depozitare”, stabilite în funcție de portofoliul său de consumatori, pentru a-i permite să îi alimenteze pe acești consumatori în perioada de iarnă, și, pe de altă parte, stabilirea obligațiilor care revin acestor furnizori, privind în special deținerea unor rezerve minime la începutul perioadei de iarnă.

13 Articolul 9 din Decretul nr. 2014-328 a modificat Decretul nr. 2006-1034, prevăzând printre altele că obligațiile de depozitare care revin furnizorilor se calculează în funcție de „drepturile de depozitare”, care nu mai corespund doar consumului anual al consumatorilor lor casnici și al consumatorilor lor care asigură misiuni de interes general, după cum prevedea Decretul nr. 2006-1034 în versiunea sa inițială, ci și consumului consumatorilor racordați la rețeaua de distribuție care nu au acceptat prin contract o furnizare care să poată fi întreruptă. În schimb, Decretul nr. 2014-328 a diminuat nivelul obligațiilor de depozitare de la 85 % la 80 % din drepturile de depozitare.

Litigiul principal și întrebările preliminare

14 Prin două cereri introductive din 12 și din 14 mai 2014, Eni și Uprigaz au sesizat Conseil d'État (Consiliul de Stat, Franța) cu o acțiune în anulare pentru exces de putere a Decretului nr. 2014-328.

15 În acțiunile formulate, Eni și Uprigaz susțin, printre alte argumente, că acest decret nu respectă dispozițiile Regulamentului nr. 994/2010. Astfel, pe de o parte, acesta ar extinde în mod nelegal definiția „consumatorilor protejați”, prevăzută la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 din acest regulament. Pe de altă parte, acesta ar impune furnizorilor de gaze naturale obligația de a localiza în Franța capacitățile de depozitare, cu încălcarea articolului 8 alineatul (5) din regulamentul menționat.

16 În această privință, instanța de trimitere arată, în primul rând, că Decretul nr. 2014-328 include în definiția „consumatorilor protejați” alți consumatori decât cei casnici racordați la rețeaua de distribuție și care nu au acceptat prin contract o furnizare care poate fi întreruptă, care nu sunt neapărat „întreprinderi mici și mijlocii”, în sensul articolului 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 994/2010. Definiția „consumatorilor protejați” astfel reținută în decret ar depăși, așadar, termenii definiției conținute în acest regulament. Autoritățile franceze ar susține totuși că acești consumatori suplimentari corespund unor locații de dimensiune modestă, care, chiar dacă aparțin marilor întreprinderi, ar împărtăși un număr mare de caracteristici cu întreprinderile mici și mijlocii. În plus, potrivit acestor autorități, o asemenea definiție extinsă ar fi asociată cu obligațiile suplimentare pe care statele membre le pot impune, din motive de securitate a aprovizionării cu gaze naturale, potrivit articolului 8 alineatul (2) din regulamentul menționat.

17 În aceste condiții, legalitatea Decretului nr. 2014-328 ar depinde de aspectul dacă această din urmă dispoziție trebuie interpretată în sensul că se opune ca un stat membru să impună furnizorilor de gaze naturale obligații suplimentare care rezultă din includerea printre consumatorii protejați, al căror consum contribuie la definirea cadrului obligațiilor de depozitare prin care se urmărește să se asigure continuitatea aprovizionării, a unor consumatori care nu sunt menționați la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 994/2010.

18 În al doilea rând, instanța de trimitere arată că, pentru a asigura continuitatea aprovizionării consumatorilor cu gaze naturale, articolul L. 421-4 din Codul energiei impune furnizorilor să dețină în Franța depozite de gaze naturale suficiente, ținând seama de celelalte instrumente de modulare de care dispun, și că Decretul nr. 2014-328 presupune ca 80 % din drepturile de depozitare să fie realizate pe teritoriul național, prevăzând însă ca ministrul din domeniul energiei să țină seama de celelalte instrumente de modulare de care dispune un furnizor de gaze naturale pentru a aprecia dacă capacitățile de depozitare pe care acesta le deține sunt suficiente pentru a garanta respectarea obligației sale de depozitare. Legalitatea Decretului nr. 2014-328 ar depinde, așadar, de problema dacă articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 994/2010 se opune ca un stat membru să impună furnizorilor de gaze naturale asemenea obligații.

19 În aceste condiții, Conseil d'État (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) [Articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 994/2010] trebuie interpretat în sensul că se opune ca un stat membru să impună furnizorilor de gaze naturale obligații suplimentare care rezultă din includerea printre «consumatorii protejați», al căror consum contribuie la definirea cadrului obligațiilor de depozitare prin care se urmărește să se asigure continuitatea aprovizionării, a unor consumatori care nu sunt menționați [la articolul 2 al doilea paragraf] din același regulament?

2) [Articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 994/2010] trebuie interpretat în sensul că se opune ca un stat membru să impună furnizorilor de gaze naturale obligații privind volumele de gaze stocate și debitele de extracție aferente, precum și privind deținerea capacităților de depozitare dobândite în temeiul drepturilor corespunzătoare obligației de deținere de stocuri pe teritoriul acestui stat membru, prevăzând totodată că ministrul ține seama, la aprecierea capacităților de depozitare deținute de un furnizor, de celelalte instrumente de modulare de care dispune acesta?"

Cu privire la întrebările preliminare

Observații introductive

20 Trebuie amintit că Curtea a avut deja ocazia să se pronunțe cu privire la marja de apreciere acordată statelor membre în materie de securitate a aprovizionării cu gaze naturale, iar acest lucru în contextul Directivei 2004/67/CE a Consiliului din 26 aprilie 2004 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaz natural (JO 2004, L 127, p. 92, Ediție specială, 12/vol. 2, p. 120), care a stabilit pentru prima oară un cadru juridic la nivelul Uniunii care urmărește să garanteze securitatea aprovizionării cu gaze naturale și care preceda Regulamentul nr. 994/2010.

21 Astfel, Curtea a statuat că această directivă nu instituise decât un cadru în care revenea statelor membre sarcina de a defini politicile generale în materie de securitate a aprovizionării și că, astfel cum rezulta din considerentul (3) al directivei respective, aceasta nu constituia decât o abordare comună minimă în materie de securitate a aprovizionării cu gaze naturale. Curtea a declarat de asemenea că directiva menționată lăsa o marjă de apreciere extinsă statelor membre cu privire la mijloacele pentru a atinge scopurile pe care le urmărea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 iulie 2008, Comisia/Spania, C-207/07, nepublicată, EU:C:2008:428, punctele 43 și 44).

22 Or, în timp ce Directiva 2004/67 recunoștea o marjă de manevră extinsă statelor membre cu privire la alegerea măsurilor de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale, din considerentul (5) al Regulamentului nr. 994/2010 reiese că acesta a fost adoptat pentru a delimita în mai mare măsură această marjă de manevră, cu scopul de a evita ca măsurile elaborate în mod unilateral de un stat membru să poată compromite buna funcționare a pieței interne a gazelor și aprovizionarea cu gaze în celelalte state membre.

Cu privire la prima întrebare

23 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 994/2010 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea din litigiul principal, care impune furnizorilor de gaze naturale o obligație de depozitare a gazelor al cărei domeniu de aplicare include consumatori care nu figurează printre „consumatorii protejați" enumerați la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 din acest regulament.

24 Trebuie amintit că Regulamentul nr. 994/2010, astfel cum reiese din articolul 8 alineatul (1) al acestuia, impune statelor membre să garanteze, în situațiile enumerate la această dispoziție, aprovizionarea cu gaze a anumitor consumatori, denumiți „consumatori protejați".

25 În această privință, din articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 din Regulamentul nr. 994/2010 reiese că noțiunea „consumatori protejați" cuprinsă în această dispoziție vizează, pe de o parte, categoria „consumatori[lor] casnici racordați la o rețea de distribuție a gazelor" și, pe de altă parte, în cazul în care un stat membru decide astfel, alte două categorii, definite la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) și, respectiv, la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (b) din acest regulament.

26 În ceea ce privește în special categoria prevăzută la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 994/2010, această dispoziție prevede că statele membre pot considera ca fiind consumatori protejați „întreprinderile mici și mijlocii, cu condiția ca acestea să fie racordate la o rețea de distribuție a gazelor, și serviciile sociale esențiale, cu condiția ca acestea să fie racordate la o rețea de distribuție sau de transport de gaze și ca toți acești consumatori suplimentari să nu reprezinte mai mult de 20 % din consumul total de gaze".

27 În speță, guvernul francez susține că, prin includerea printre consumatorii protejați în sensul dreptului național nu doar a consumatorilor casnici, ci și a altor consumatori decât cei casnici racordați la rețeaua de distribuție și care nu au acceptat prin contract o furnizare care poate fi întreruptă, Decretul nr. 2014-328 nu a depășit definiția „consumatorilor protejați", astfel cum a fost prevăzută la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 994/2010. Astfel, această categorie de consumatori ar cuprinde entități de dimensiuni modeste, precum întreprinderi de mici dimensiuni, agenții mici ale marilor întreprinderi, mici activități comerciale care fac parte din rețele integrate sau mici instalații industriale care fac parte dintr-o întreprindere mai mare, entitățile de dimensiuni mai semnificative nefiind racordate la rețeaua de distribuție, ci direct la rețeaua de transport.

28 În acest cadru, guvernul francez susține că trimiterea la „întreprinderile mici și mijlocii" prevăzută la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 994/2010 trebuie înțeleasă în sensul că nu vizează doar entitățile al căror statut juridic este cel al unor întreprinderi mici și mijlocii, ci, în lumina obiectivelor acestui regulament, include și entitățile care constituie, în fapt, unități autonome care consumă un volum de gaze echivalent cu cel pe care îl consumă o întreprindere mică sau mijlocie.

29 Cu toate acestea, o asemenea interpretare a noțiunii „consumatori protejați”, în sensul acestei dispoziții, nu poate fi reținută.

30 În această privință, trebuie să se arate că toți consumatorii care nu au acceptat prin contract o furnizare de gaze care poate fi întreruptă nu intră sub incidența categoriilor enumerate la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 994/2010. În special, este cert că agențiile mici ale marilor întreprinderi, magazinele mici care fac parte din rețele integrate sau instalațiile industriale mici care aparțin unei întreprinderi mai mari nu constituie „întreprinderi mici sau mijlocii”, în sensul obișnuit al acestor termeni, după cum guvernul francez recunoaște, de altfel.

31 Împrejurarea că consumul de gaze al unor astfel de entități este, eventual, analog celui al unei întreprinderi mici sau mijlocii este lipsită de relevanță în această privință. Astfel, după cum reiese din considerentele (9) și (10) ale Regulamentului nr. 994/2010, enumerarea „consumatorilor protejați” prevăzută la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) din acesta nu se întemeiază atât pe volumul consumului de gaze al acestor consumatori, cât pe protecția specială de care aceștia au nevoie în cazul unei întreruperi a aprovizionării cu gaze, ținând seama de vulnerabilitatea acestora.

32 Or, contrar celor susținute de același guvern, entitățile respective și întreprinderile mici sau mijlocii nu împărtășesc aceeași nevoie de protecție împotriva eventualelor întreruperi ale aprovizionării cu gaze. Astfel, după cum a arătat avocatul general la punctul 59 din concluzii, apartenența la o întreprindere, la un grup sau la o rețea integrată cu o dimensiune semnificativă permite entităților respective să dispună de resurse economice și tehnice, de care întreprinderile mici sau mijlocii nu dispun în general, de natură să permită acelorași entități să facă față unei astfel de întreruperi.

33 Trebuie, așadar, să se examineze dacă un stat membru poate, în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 994/2010, să impună furnizorilor de gaze naturale măsuri care vizează asigurarea aprovizionării cu gaze a unui cerc de consumatori mai extins decât consumatorii protejați prevăzuți la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) din acest regulament.

34 În această privință, din articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 994/2010 reiese că statele membre au posibilitatea să adopte două tipuri de măsuri mai extinse decât cele pe care acestea trebuie să le impună întreprinderilor din sectorul gazelor naturale pe care le identifică, potrivit articolului 8 alineatul (1) din acest regulament, acestea din urmă fiind circumscrise, astfel cum este amintit la punctul 24 din prezenta hotărâre, clienților protejați.

35 Pe de altă parte, statele membre pot prevedea „standarde privind suplimentarea ofertei”, mai exact, astfel cum reiese din textul articolului 8 alineatul (2) din regulamentul menționat, măsuri pentru o perioadă mai mare de 30 de zile în cazul perioadelor menționate la articolul 8 alineatul (1) literele (b) și (c) din același regulament. Această posibilitate nu privește, așadar, extinderea domeniului de aplicare personal al acestor măsuri, ci prelungirea duratei lor de aplicare.

36 Pe de altă parte, aceleași state membre pot impune „obligații suplimentare” întreprinderilor din sectorul gazelor naturale din motive de securitate a aprovizionării cu gaze. În această privință, utilizarea termenului „suplimentare” evidențiază faptul că este vorba despre obligații adiționale, de o natură diferită de cea a măsurilor vizate la articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 994/2010, la care, de altfel, articolul 8 alineatul (2) din acest regulament nu face trimitere, în ceea ce privește aceste obligații.

37 Astfel, după cum a arătat avocatul general la punctul 67 din concluzii, din textul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 994/2010 reiese că un stat membru poate, în principiu, să prevadă o obligație suplimentară în sarcina întreprinderilor din sectorul gazelor naturale al cărei domeniu de aplicare include consumatorii care nu figurează printre consumatorii protejați enumerați la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 din acest regulament.

38 Cu toate acestea, reiese de asemenea din însuși textul acestei dispoziții că posibilitatea unui stat membru de a impune o astfel de obligație suplimentară întreprinderilor din sectorul gazelor este condiționată de respectarea condițiilor stricte pe care le enunță.

39 În speță, revine instanței de trimitere competența de a determina dacă stabilirea, prin Decretul nr. 2014-328, în sarcina furnizorilor de gaze, a unei obligații suplimentare de depozitare a gazelor al cărei domeniu de aplicare cuprinde ansamblul consumatorilor racordați la rețeaua de distribuție care nu au acceptat prin contract o furnizare ce poate fi întreruptă și care nu intră neapărat sub incidența consumatorilor protejați enumerați la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 994/2010 îndeplinește condițiile enunțate la articolul 8 alineatul (2) din acest regulament.

40 În lumina a tot ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare preliminară că articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul nr. 994/2010 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale precum cea în litigiul principal, care impune furnizorilor de gaze naturale o obligație de depozitare a gazelor naturale al cărei domeniu de aplicare include consumatori care nu figurează printre consumatorii protejați enumerați la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 din acest regulament, cu condiția să fie respectate condițiile prevăzute de prima dintre aceste dispoziții, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Cu privire la a doua întrebare

41 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 994/2010 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care impune furnizorilor de gaze naturale o obligație de a deține depozite de gaze pe teritoriul său, în vederea garantării securității aprovizionării într-o situație de criză, prevăzând totodată că autoritatea competentă ține seama, la aprecierea capacităților de depozitare deținute de furnizor, de celelalte „instrumente de modulare” de care acesta dispune.

42 În această privință, trebuie să se arate că articolul 8 alineatul (5) prima teză din Regulamentul nr. 994/2010 prevede că întreprinderile din sectorul gazelor naturale pot îndeplini obligațiile care le sunt impuse pentru respectarea standardelor privind aprovizionarea prevăzute la articolul 8 din acest regulament, la nivel regional sau la nivelul Uniunii, după caz.

43 În plus, potrivit articolului 8 alineatul (5) a doua teză din acest regulament, autoritatea competentă nu impune respectarea standardelor stabilite în acest articol pe baza unor infrastructuri localizate în exclusivitate pe teritoriul său.

44 În speță, articolul 9 din Decretul 2014-328 coroborat cu articolul L. 421-4 din Codul energiei impune furnizorilor de gaze să dețină pe teritoriul francez, la data de 31 octombrie a fiecărui an, depozite de gaze naturale corespunzătoare cu cel puțin 80 % din drepturile de depozitare asociate consumatorilor incluși în cadrul obligației, prevăzând, în același timp, că ministrul competent ține seama de celelalte instrumente de modulare de care dispune furnizorul pentru a verifica dacă acesta își respectă obligațiile.

45 O astfel de legislație, în măsura în care impune furnizorilor să dețină în mod necesar și exclusiv în Franța depozite de gaze naturale suficiente pentru îndeplinirea obligațiilor lor care vizează să garanteze securitatea aprovizionării într-o situație de criză, este incompatibilă cu articolul 8 alineatul (5) a doua teză din Regulamentul nr. 994/2010, care, astfel cum a fost amintit, interzice ca autoritatea competentă să impună respectarea standardelor stabilite la articolul 8 din acest regulament pe baza unor infrastructuri localizate în exclusivitate pe teritoriul național al statului membru în discuție.

46 Deși este adevărat că legislația franceză permite ministrului competent să țină seama de „celelalte instrumente de modulare” ale furnizorului de gaze în cauză, instanța de trimitere nu furnizează informații suficiente care să permită estimarea naturii și a întinderii în practică a aprecierii pe care autoritatea competentă trebuie să o efectueze în acest sens.

47 În această privință, revine acestei instanțe sarcina de a interpreta dreptul național și de a verifica dacă posibilitatea oferită de reglementarea națională autorității competente de a „ține seama de celelalte instrumente de modulare” ale furnizorilor în cauză garantează acestora posibilitatea efectivă de a-și îndeplini obligațiile la nivel regional sau la nivelul Uniunii.

48 Având în vedere cele care precedă, trebuie să se răspundă la cea de a doua întrebare preliminară că articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 994/2010 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care impune furnizorilor de gaze naturale să își respecte obligațiile de a deține depozite de gaze, în vederea garantării securității aprovizionării într-o situație de criză, în mod necesar și exclusiv prin intermediul unor infrastructuri localizate pe teritoriul național. În speță, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă posibilitatea oferită de reglementarea națională autorității competente de a ține seama de celelalte „instrumente de modulare” de care dispun furnizorii în cauză garantează acestora posibilitatea efectivă de a-și îndeplini obligațiile la nivel regional sau la nivelul Uniunii.

Cu privire la cheltuielile de judecată

49 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

1) Articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 994/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale și de abrogare a Directivei 2004/67/CE a Consiliului trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale precum cea din litigiul principal, care impune furnizorilor de gaze naturale o obligație de depozitare a gazelor naturale al cărei domeniu de aplicare include consumatori care nu figurează printre consumatorii protejați enumerați la articolul 2 al doilea paragraf punctul 1 din acest regulament, cu condiția să fie respectate condițiile prevăzute de prima dintre aceste dispoziții, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

2) Articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 994/2010 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care impune furnizorilor de gaze naturale să își respecte obligațiile de a deține depozite de gaze, în vederea garantării securității aprovizionării într-o situație de criză, în mod necesar și exclusiv prin intermediul unor infrastructuri localizate pe teritoriul național. În speță, revine totuși instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă posibilitatea oferită de reglementarea națională autorității competente de a ține seama de celelalte „instrumente de modulare” de care dispun furnizorii în cauză garantează acestora posibilitatea efectivă de a-și îndeplini obligațiile la nivel regional sau la nivelul Uniunii Europene.

Da Cruz Vilaça Levits Borg Barthet

Berger Biltgen

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 20 decembrie 2017.

Grefierul
A. Calot Escobar

Președintele Camerei a cincea
J. L. da Cruz Vilaça